

Byggnadsingenjör Simon Lindsjö (1886-1952)

Erik Simon föddes i Stömnansbo, Tierp (Uppland), den 15 mars 1886¹. Han var son till hemmansägare Erik Larsson (1849-1917) och Maja Lena Ersdotter (1847-1925). Simon växte upp på familjens hemman med sina hel- och halvbröder Karl August (1876-1918) och Gustaf (1883-1947). Halvsystern Johanna (1866-1936) flyttade hemifrån samma år som Simon föddes². De tre bröderna bytte alla namn till Lindsjö 1906³.

Simon utbildade sig vid Tekniska skolan i Stockholm under åren 1908-1911⁴ och utexaminerades från dess Byggnadsyrkesskola, "Bysan", som byggnadsingenjör⁵. År 1911 ändrades hans mantalsskrivning från Tierp till Uppsala stad⁶ och redan samma år medverkade han i byggandet av ett tvåfamiljshus på Valhallagatan i Uppsala⁷.

Under studietiden kan han ha varit inneboende hos änkefru Maria Matilda Lovén och hennes två döttrar. "Bysan" hade nämligen adressen Mäster Samuelsgatan 44⁸ och familjen Lovén bodde på Jungfrugatan 41/Sibyllegatan 50 under åren 1902-1914⁹. Simon gifte sig 1913 i Stockholm med Ellen Maria Lovén¹⁰ - född i Stockholm 1887 och dotter till muren John Persson Lovén (1856-1908) och nyss nämnda änkefru Maria Matilda Lidbäck (1861-1946)¹¹.

Efter bröllopet flyttade de nygifta in i "Tripolis" i Uppsala och 1914 föddes dottern Elsi Gunvor Marie¹². Familjen flyttade senare till Slottsgatan 16, där hans fru Ellen tyvärr dog i lungsjuka 1917¹³. I oktober året därpå gifte han om sig med Ellens lillasyster Eva Henrietta¹⁴, född i Stockholm 1893¹⁵.

År 1919 var Simon en av dem som tog initiativet till Upsala Byggnadsförening och valdes också till dess förste ordförande. Som sådan verkade han under fram till 1928, varefter han valde att träda tillbaka¹⁶. Vid sidan av byggenskapen var han även engagerad i Tekniska föreningen i Uppsala, först som dess vice klubbmästare 1922-1924, därefter som ordinarie 1925-1927¹⁷.

Ett av Bostadsföreningen Ymers hus, troligen fotograferat 1926.

Även om ingenjör Lindsjö huvudsakligen sägs ha arbetat på uppdrag av andra¹⁸ - genom sitt 1923 upprättade arkitektkontor¹⁹ - verkade han under 1920-talet även som byggmästare, inte minst på uppdrag av Uppsalas då nybildade bostadsföreningar. Först ut var bygget av Bostadsföreningen Ymer u.p.a. i Vaksalastaden 1923-1924. Därefter svarade Lindsjö för över hundra föreningslägenheter i detta område, under perioden 1924-1929²⁰.

Byggnadsingenjör Simon Lindsjö.

Lindsjös signum blev just dessa föreningshus, med två lägenheter per trapphusplan, vars kök och minsta rum vetter mot entrén i norr eller öster och där de största rummen alltid har solläge mot söder eller öster. Husen omsluter dessutom nästan alltid en inre gård, genom placering längs gatorna²¹.

Efter Krüger-kraschen 1932 förvärvade Lindsjö Engelska villan på Trädgårdsgatan 11 i Uppsala - en fastighet som renoverats av hans firma, på uppdrag av dess tidigare ägare Krister Littorin (1879-1939)²². Littorin var Krügers ställföreträdare, som nu riskerade både fängelse och skadestånd²³.

Simons verksamhet fortgick och åren 1936-1937 svarade han bland annat för uppförandet av biografen Grand på Trädgårdsgatan 5 och bostadshuset på Östra Ågatan 15, 51 och 59²⁴.

Dottern "Gun" gifte sig 1938 med kapten Ivar Cavalli-Björkman²⁵ och de fick barnen Gunilla (1939), Ellen (1942) och Erik (1945)²⁶. Simons relation till sin andra hustru Eva utvecklades samtidigt ogynnsamt och i januari 1944 gifte hon om sig med Wilhelm Dyrssen (1887-1984)²⁷.

Den årliga produktionen av bostadslägenheter i Sverige tiofaldigades mellan åren 1920 och 1939. Men 1940, i och med andra världskrigets utbrott, mer än halverades den²⁸. Förutom krigets inskränkningar, begränsades också marknaden genom hyresreglering och att kommunalt ägda bostadsföretag erhöll statlig finansiering, om de avstod vinst²⁹.

Bostadsmarknadens utveckling under 1940-talet torde ha hämmat Simons möjligheter. Uppdragen tycks ha blivit färre och hans verksamhet inriktades mer mot planläggning av offentliga verk, gärna sakrala, i norra Upplands småorter³⁰. Undantagen var enstaka villor, exempelvis i Kåbo³¹.

Under åren 1935-1948 var Lindsjö ledamot av Upsala stads fullmäktige³² för Allmänna valmansförbundet i Uppsala³³, senare Upsala högerförening³⁴. Härigenom engagerades han i Byggnadsnämnden³⁵, Brandstodskommittén för fastigheter³⁶ och i ett antal andra kommittéer³⁷. Han hade även förtroendeuppdrag i Landstinget³⁸, Länsstyrelsen³⁹ och Svenska kyrkan⁴⁰.

Från 1935 engagerade han sig också i Upsalas Fastighetsägareförening, som dess förste vice ordförande. Från 1942 övertog han ordförandeskapet och var därigenom även ledamot av Hyresnämnden under en tid, tills han 1948 avgick av hälsoskäl⁴¹. Samma år utnämndes han till riddare av första klassen i Kungliga Vasaorden, i samband med ordinarie ordensregn den 15 november⁴². Han var här till medlem i både Frimurarorden och Odd Fellow-orden⁴³.

Simon Lindsjö dog vid 66 års ålder i Engelska villan, den 24 juli 1952⁴⁴. Han gravsattes på Uppsala Gamla kyrkogården invid sin första fru Ellen (1887-1917). Simons andra fru, omgift Dyrssen, dog 1979 i Danderyd och gravsattes på Galärvarvskyrkogården i Stockholm⁴⁵. Simons och Ellens dotter Gunvor (1914-2000) och hennes man Ivar (1904-1975) delar Simon och Ellens grav i Uppsala⁴⁶.

- o O o -

Ovanstående framställning har inte ambitionen att vara en samlad redovisning av de byggnadsverk som Simon Lindsjö medverkat till. Det vore likafullt önskvärt att någon framgent vill ta sig an arbetet med en sådan dokumentation.

Uppsala 2018-05-22
Henrik Hagblom

Noter:

- 1 Tierps kyrkoarkiv, Födelse- och dopböcker, SE/ULA/11542/C/11 (1885-1890), bildid: A0034110_00016
- 2 Tierps kyrkoarkiv, Husförhörslängder, SE/ULA/11542/A I/20 b (1886-1890), bildid: C0005230_00046
- 3 Tierps kyrkoarkiv, Församlingsböcker, SE/ULA/11542/A II a/3 b (1906-1910), bildid: A0030319_00140
- 4 Upsala Nya Tidning 1946-03-15
- 5 Elever i skolor för yrkesutbildning 1844-1970, Statistiska centralbyrån, Stockholm 1984 (ISBN 91-38-08404-X).
- 6 Uppsala domkyrkoförsamlings kyrkoarkiv, Inflyttningslängder, SE/ULA/11632/B II/4 (1905-1912), bildid: 80002696_00235
- 7 Uppsalas arkitekter och arkitekternas Uppsala, från domkyrkan till Ångströmlaboratoriet, Lars Lambert (red), Kornhuset, Uppsala 2002 (ISBN 91-974366-1-5).
- 8 www.stockholmskallan.se
- 9 digitalastadsarkivet.stockholm.se

- 10 Hedvig Eleonora kyrkoarkiv, Vigselböcker, SE/SSA/0006/E II/13 (1912-1916), bildid: 00012420_00070
- 11 Hedvig Eleonora kyrkoarkiv, Födelse- och dopböcker, SE/SSA/0006/C I/32 (1887-1888), bildid: 00012309_00043
- 12 Uppsala domkyrkoförsamlings kyrkoarkiv, Födelse- och dopböcker, huvudserie, SE/ULA/11632/C a/19 (1911-1915), bildid: 80002735_00356
- 13 Uppsala domkyrkoförsamlings kyrkoarkiv, Död- och begravningsböcker, SE/ULA/11632/F/12 (1910-1918), bildid: 80002761_00391
- 14 Hedvig Eleonora kyrkoarkiv, Vigselböcker, SE/SSA/0006/E II/14 (1917-1920), bildid: 00012421_00055
- 15 Hedvig Eleonora kyrkoarkiv, Födelse- och dopböcker, SE/SSA/0006/C I/34 (1891-1893), bildid: 00012311_00322
- 16 Uppsala byggmästareförening 1919-1969, Bruno Schelin (red.), Almqvist & Wiksells boktryckeri AB, Uppsala 1970.
- 17 Tekniska föreningen i Uppsala 1910-1960, Uppsala Tekniska förening, Appelberg 1960.
- 18 Uppsalas arkitekter och arkitekternas Uppsala, från domkyrkan till Ångströmlaboratoriet, Lars Lambert (red), Kornhuset, Uppsala 2002 (ISBN 91-974366-1-5).
- 19 Upsala Nya Tidning 1946-03-15
- 20 www.brfymer.se
- 21 Bostadsbyggande i Uppsala 1900-1950 - en aspekt på folkhemmets framväxt, Carl Erik Bergold, Uppsala universitet 1985 (ISBN 91-554-1661-6).
- 22 Den sanna och oförvitliga berättelsen om den stora, röda tegelvillan på Trädgårdsgatan i Uppsala, känd under namnen Trädgårdsvillan, Engelska villan eller Kristliga enkelheten, Hera Uppsala 1983.
- 23 sok.riksarkivet.se
- 24 Uppsalas arkitekter och arkitekternas Uppsala, från domkyrkan till Ångströmlaboratoriet, Lars Lambert (red), Kornhuset, Uppsala 2002 (ISBN 91-974366-1-5).
- 25 Uppsala domkyrkoförsamlings kyrkoarkiv, Lysnings- och vigselböcker, SE/ULA/11632/E I/11 (1938-1943), bildid: 80002748_00019
- 26 Vem är vem? Götalandsdelen utom Skåne, Paul Harnesk (red.), Vem är vem bokförlag, J. O. Peterson, AB Littorin Rydén boktryckeri, Örebro 1948.
- 27 Klara kyrkoarkiv, Vigselböcker, SE/SSA/0010/E III/10 (1937-1947), bildid: 00008149_00100
- 28 Statistisk årsbok för Sverige 1920-1940, Bostadsbyggande i städer och stadsliknande samhällen, antal tillkommande bostadslägenheter, Statistiska centralbyrån.
- 29 Den kommunala allmännyttans historia. Särtryck av underlag till utredningen om allmännyttans villkor (SOU 2008:38), Boverket april 2008.
- 30 sok.riksarkivet.se
- 31 Uppsalas arkitekter och arkitekternas Uppsala, från domkyrkan till Ångströmlaboratoriet, Lars Lambert (red), Kornhuset, Uppsala 2002 (ISBN 91-974366-1-5).
- 32 Upsala Nya Tidning 1935-01-26
- 33 Upsala Nya Tidning 1936-02-15
- 34 Upsala Nya Tidning 1943-04-21
- 35 Upsala Nya Tidning 1934-12-15 & 1938-03-19
- 36 Upsala Nya tidning 1935-12-18, 1936-12-19, 1937-12-18, 1938-12-17, 1939-12-16, 1941-12-20, 1944-12-16, 1945-12-15, 1947-01-03 & 1947-12-20
- 37 Upsala Nya Tidning 1938-05-21
- 38 Upsala Nya Tidning 1936-03-04
- 39 Upsala Nya Tidning 1936-10-15 & 1939-10-26
- 40 Upsala Nya Tidning 1938-03-11
- 41 Uppsala fastighetsägareförening 1886-1961 - En 75-årshistorik, Åke Ekstrand
- 42 Tom Bergroth, Ordensintendent, Kungl. Maj:ts Orden, Kungl. Slottet.
- 43 Upsala Nya Tidning 1946-03-15
- 44 Sveriges dödsbok 1901-2013, Sveriges släktforskarförbund (ISBN 91-87676-64-8).
- 45 hittagraven.stockholm.se
- 46 www.svenskagravar.se